

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

JOSEPH ESTREMERÀ

Poeta facilíssim
y autor de bastant *chic*,
en tots los escenaris
recull aplausos mil.
Té escritas varias obras
del género *petit*,
que son ramells de gracia
y enginy discret y fi.

Mixó
92

CRONICA

Mentres lo carril de Sarrià atropella als infelissos que atravessen la via, y 'l tranvia de Sant Andreu atropella als que tranzitan per la carretera, y las tartanetas atropellan als que caminan pels carrers, l' Ajuntament de Barcelona atropella l' erari municipal.

La caixa de ca la Ciutat sembla talment la pica d' aygua beneyta d' una iglesia: tots los devots van á sucarhi. Y al retirarne la má, no hi ha ningú que no 'n tregui alguna cosa.

L' empresari de la plassa de Toros hi pesca quatre mil duros de subvenció pera celebrar una corrida á la antigua usansa, ab condes reclutats á la Riba y marquesos recullits á las escalas de la Pau.

Un particular hi arreplega deu mil duros pera confeccionar vint mil banderas que han de servir per adorno del carrer del Hospital y altres carrers parecuts.

Un sastre hi pessiga un pico d' importancia ab motiu de la confecció d' uns trajos que 'ls bombers han d' estrenar.

Y tot aixó 's fa amistosament, com qui compra una capsa de mistos, sense subasta ni res que ho sembli.

—No hi ha temps pera entretenirnos ab aquestas formalitats—diuhen los directores de las festas del centenari:—la diada s' acosta y si 'ns destorbessin convocant concursos y regatejant preus, seria impossible realisar lo programa....

Aquesta es la gran qüestió: sobre tot, que 's compleixi 'l programa....

*
* *

¡Pobre programa! ¡qui l' ha vist y 'l veu!

Del primer que va publicarse ja apenas se 'n guarda memoria. Segóns ell—y aixó es lo únich que 's recorda—Barcelona s' havia de convertir durant una pila de senmanas en un país de Xauxa, plé de diversions de totas menas y crusat en tots sentits per músicas, balls de bastóns y rius d' aygua ensucrada.

Vé 'l segón programa, corretjit y *disminuït*, y la cosa comensa á posarse á tó. D' un cop d' estiora se suprimeixen la meytat dels festeigs y 'ls que encara quedan se reparteixen ab saludable economia, escampantlos de la Barceloneta á Hostafranchs perque tothom disfruti y ningú puga queixarse.

Peró tot just han passat quinze dias y ja 'ns trobém altra vegada ab lo programa escrostonat.

Lo primer que en ell se 'ns prometia era un sens fi de salvas d' artillería disparadas pels forts de la plassa.

Y sembla que las salvas se suprimeixen. En Blanco diu que no té pólvora per semblants xirinolas, perque 'l govern li dona 'ls quartos justos y la que hi ha al polvorí l' ha de menester per quan vinguin barcos de guerra ó siga 'l sant d' algú.

Després ha comparegut lo bisbe y ha declarat que alló de la professó que l' Ajuntament s' havia posat al cap haurá de posars'ho als peus, perque ell no está per professons ni per llansarse al carrer com si fos un xiquet de Valls contractat pera distreure 'l públich.

Comprench perfectament que, després d' aquestas radicals modificacions y altrás que no vulenumerar, lo municipi tingui 'l pensament d' imprimir y publicar un altre programa.

Convè véurel pera sapiguer, desde la publicació del anterior, lo que ha disminuït.

*
* *

La veritat es que si aixó á nosaltres ens espanta, al Ajuntament lo deu tenir completament sense cuydado. ¡Y está tan fet ell á veure disminucions!

No hi ha més que mirar la de la renda de consums. En tres senmanas—las tres primeras d' Agost—la recaudació ha disminuït 57,817 pesetas.

¡Més de onze mil duros de baixa en vint dias y pico!....

Al pendre possessió l' Ajuntament que avuy ens adminis... ¡etxém!....—es un estornut—que avuy ens administra, casi cada día feya publicar l' estat de la recaudació alcansada en consums lo día anterior. Llavors los ingressos pujavan, pujavan sempre, y 'ls concejals s' apressuravan á fer constar la eficacia de la nova administració.

Avuy tot es silenci. La recaudació baixa y 'ls estats de comptes de consums no 's publican.

Naturalment. Los concejals deuen considerar que la cosa seria desagradable per Barcelona, y al contemplar l' import de la disminució deuen dirse:

—¡Val més que aixó quedi entre nosaltres!....

Fan bé. A mal temps, bona cara. ¿Qué 'n treuriam de preocuparnos ab tonterias d' aquesta naturalesa?

Deixéu fé á l' Ajuntament qu' ell ja sab ahont va.

*
* *

Ara com ara diu que va á Génova.

—¿A fer qué?

—A cumplir com un home. ¡Oh! Es una historia que trenca 'l cor.

Al comensarse á remenar aquest tinglado del quart centenari, vá rébres una comunicació del *sindaco* de Génova invitant al nostre municipi á assistir á las festas que en honor á Colón tractava de celebrar la séva ciutat natal.

La contestació del Ajuntament barceloní va ser, per casualitat, tan atenta com acertada:

—«Municipi de Génova—va dirli:—agrahim la téva invitació y ab remoltíssim gust vindríam; pero cabalment en los mateixos dias pels quals ens convidas, nosaltres celebrém com tú una gran *juerga* dedicada á Colón y seria cosa que verdaderament faría riure abandonar la festa de casa per anar á fora á veuren una d' igual.»

Y aquí va acabar la qüestió.

Peró ab lo transcurs del temps las ideas se modifican. Lo que llavors semblava únicament una galantería del Ajuntament de Génova ha anat semblant altra cosa y alguns concejals han pensat en lo hermós que seria fletar un vapor, omplirlo de viandas y ampollas de xampany, y anársen en corporació á la ciutat italiana á passar uns quants dias com qui va á Montserrat ó á Sant Hilari.

Es cert que perdrian una part de las festas de Barcelona; pero sempre 'ls quedaria alguna cosa.... que val més.

Los quedaria 'l recort d' un viatge á Italia pagant los barcelonins.

¿Prosperará 'l projecte? ¿hi anirán? ¿no hi anirán?

Per ara s'ignora: respecte á aquest assumpto no hi ha res segur.

*
* *

Y respecte al altre tampoch.

L' altre assumpto es lo cólera.

Uns diuhen qu' es difícil que logrém escapárnosen. Los optimistas son d' opinió que ab una mica

PEL CENTENARI

Quan arribin las festas, lo senyor Arcalde farà de comandant de municipals, porque per llavors es probable que al apotecari Aleu li hajan donat ja las dimissorias.

de bona voluntat y un' altre mica de sórt'acabarem l' any en pau.

¿Quí ho endevinará?
¡Vagin á sapiguerho!... Lo que está fora de dup-te es que á Fransa no hi ha cap recó segur, y que, á pesar de lo que dihuen las autoritats, lo cólera s' escampa rápidamente per tota la nació.

La nostra junta de Sanitat, com á mida de precau-ció, ha fet habilitar l' hospital de la *Vinyeta*.

Ha obrat santament.

Ja que 'l cólera es á Fransa, que no 'ns atrapi desprevinguts.

Recordémnos d' aquell ditxo:

«Quan las barbas del vehí vejas pelar... comen-sa la *Vinyeta* á preparar.»

A. MARCH.

¿LO PRIMER PETÓ?

SONET

—«Per fí, l' àngel d' amor, de mí dolentse, en próspera ha cambiat ma adversa estrella, puig l' inmens amor méu, nineta bella, ab ton inmens amor se recompensa.

Deix', donchs, que nostres essers confonentse, y units com de colóms gaya parella, á ta galta que apar una rosella hi selli 'l primer bés ma passió inmensa.

...Mes, ¿qué tens? ¿Per qué estás mitj tremolosa y de carmí 's tenyeix la téva cara?

¿Hi ofés lo téu pudor, ma nina hermosa, ab lo petó que, foll, t' hi estampat ara...?»

Y *ella* al punt va respondre vergonyosa:

—«¡No! Es que sempre 'm succeheix cosa tan rara.»

CANDOR SALOMÉ.

DESDE POBLET

Podria pintar la vida d' establiment, ja qu' es tabliment comensa á haverhi en aquesta terra de la pols y de l' aygua del ferro, abandonada fins ara fa poch temps als plahers incomparables de la vida rústica. L' únich inconvenient que tot cas trobaria pera ferho com cal, havia de ser la circunstancia de no viurehi. Prou y massa encongi-da es la existencia en las gransciutats, ahont entre febres devoradoras y respecte á las convenien-cias sociais hem de passar onze mesos dels dotze que té l' any, aquells que com jo tenim encare la fortuna de sustreuren un per dedicarlo á vegetar, á respirar ayres purs y perfumats, á espatllar camíns ab las nostras excursions, á tomarnos á la sombra de un árbol, á cultivar lo tracte de la gent pagesa, que tenen la pell dura y del color de la terra que cavan y fecundan, l' ánima ingénua com la mare naturalesa y la conversa sabrosa com lo pá moreno.

¿Quí será qu' estimant com una necessitat aquest cambi de vida, vaji á entaforarse en un establi-ment, ahont per regla general se mata 'l temps ociós fent jugar las estisoras de la murmuració, ahont se menja en taula rodona guisats mal tra-duhits del francés, ahont al só del piano, verdader instrument de tortura, se canta y balla fins altas horas de la nit, convertint la vida estiuhenca, la vida camperola en una parodia raquítica de la vida de ciutat?

Si á tal existencia pogués avenirme, hauria de transformarme ¡horror! en un cursi cronista de sa-

ló... ¡y de saló d' establiment balneari, qu' es en-care més compromès!...

Y donaria compte dels banyistas que van y dels banyistas que venen, llargas llistas de noms que á tots vostés, estimats lectors, los tindrian sense cuy-dado. Hauriam de dir, per exemple:

«Veranean actualmente en este balneario las dis-tinguidas familias Blanch, Negre, Moreno y Roig; llaman la atención por su elegancia las bellas se-ñoritas Conill de Bosch, acompañadas de su tío el acaudalado banquero Sr. Cassador; hoy han lle-gado las familias Bou, Moltó y Carnicer. En el tren de la tarde partieron ayer los Sres. Pich y Poch, deteniéndose algunas horas en Pica-moixons.»

Confesso que no serveixo per aquest ofici.

Al camp com al camp.

*

**

«¡Tots se 'n van!» podria dir avuy, enmatllevant al poeta y canonje Sr. Collell, lo crit dolorós que dedicava á la gent del any vuit.

Se 'n va la gent típica de aquest recó de la Con-ca de Barberá. Aquell Joan de la Polsaguera, que coneixian tots los ayguaders, y á qui en Toda va retratar admirablement ab la ploma y l' Apeles Mestres ab lo llapis, ja no existeix.

Quan la Font del ferro era del públich y no com avuy de un particular que la té tancada y ved carnets per visitarla, en Joan de la Polsaguera 's passava allí tot lo sant día escombrant los banchs de pedra y donant conversa als visitants. Y quan los banyistas se 'n anavan, ja se sabia: tots paga-van tribut á aquell inválit, donantli alguna mo-neda, qui una pesseta, qui mitj duro, qui un duro en pessa—un ull de bou—com ne deya ell, aixam-plant la boca per riure y mostrant una doble ras-tellera de dents blancas com la neu, viu contrast ab lo color de castanya de son rostre torrat.

Era un home que no acabava may la gana. Un día dos senyors que li coneixian la flaca, feren una jugada.

—¿Qué va que aquest coixet se menja tres quar-tants de monjetas?

—Y cá ha de menjarse ell.

—¿Vá una unsa?

—¡Vá!

—Coixet, ¿no 'm farás quedar pas malament?

—Senyor—va respondre 'n Joan—¡un tip y al cell!

Com volent dir:

—Primer reventó que desdeixo.

Y se 'ls menjá á crema dent, sense respirar.

—¡N' hi havia un gibrell plé!...—deya en Joan sempre que contava l' aventura.

—¿Y no 'us varen fer mal?

—¡Ferme mal á mí 'l menjar!... Ay, Senyor: quan jo veig á tants senyors que venen aquí per-que no tenen gana, penso sempre:—Tu'ls pogues-sis donar la meytat de la téva!

¡Pobre Joan! Ab las limosnas arreplegadas al istiu, vivia tot l' any ell y la séva familia, cap de quals individuos podía valdres més qu' ell; tots eran inválits. Lo nou rumbo que ha prés la Font del ferro era incompatible ab la séva miseria. Per aixó, sens dup-te, va morir, quan ja la vida hau-ria sigut per ell impossible.

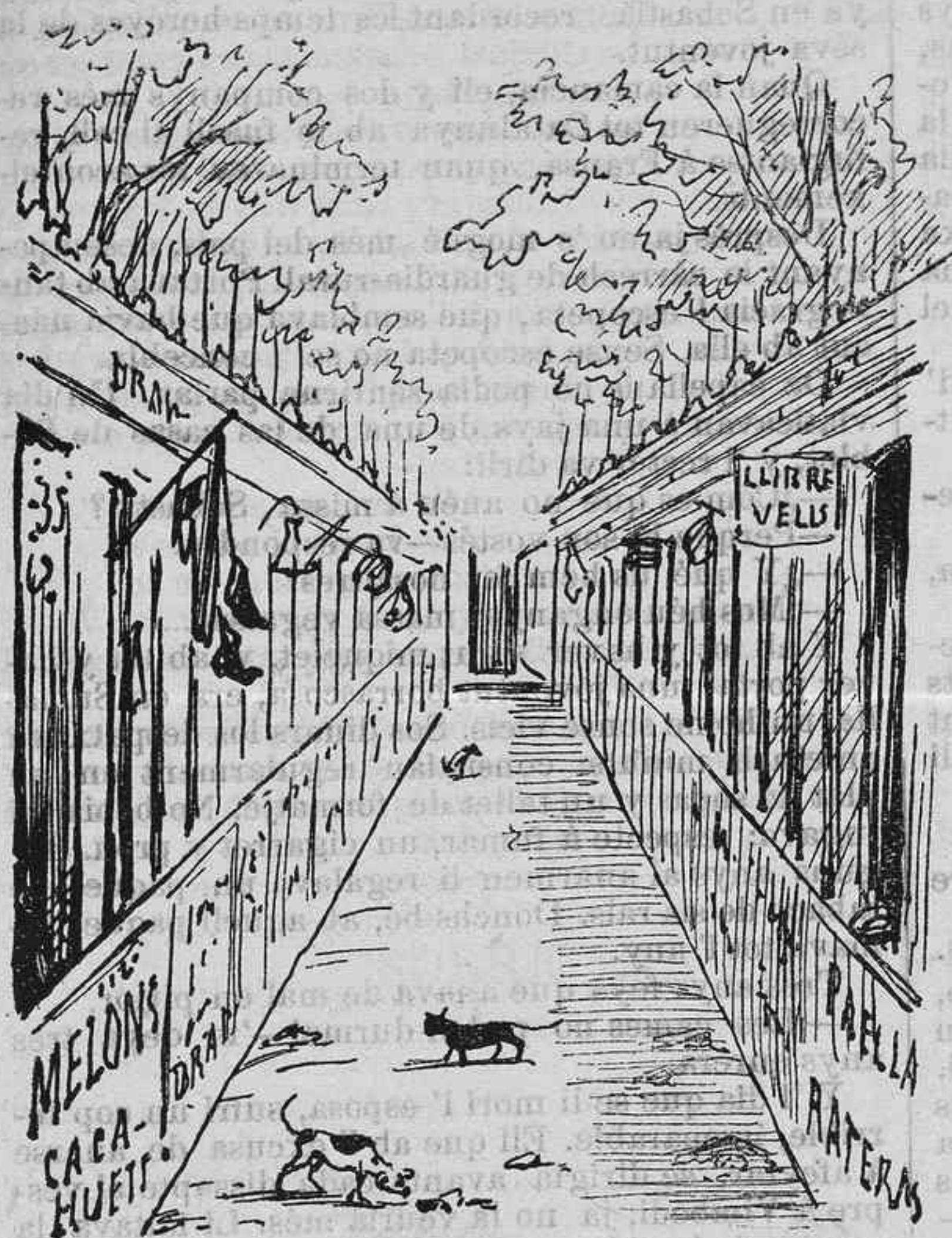
*

**

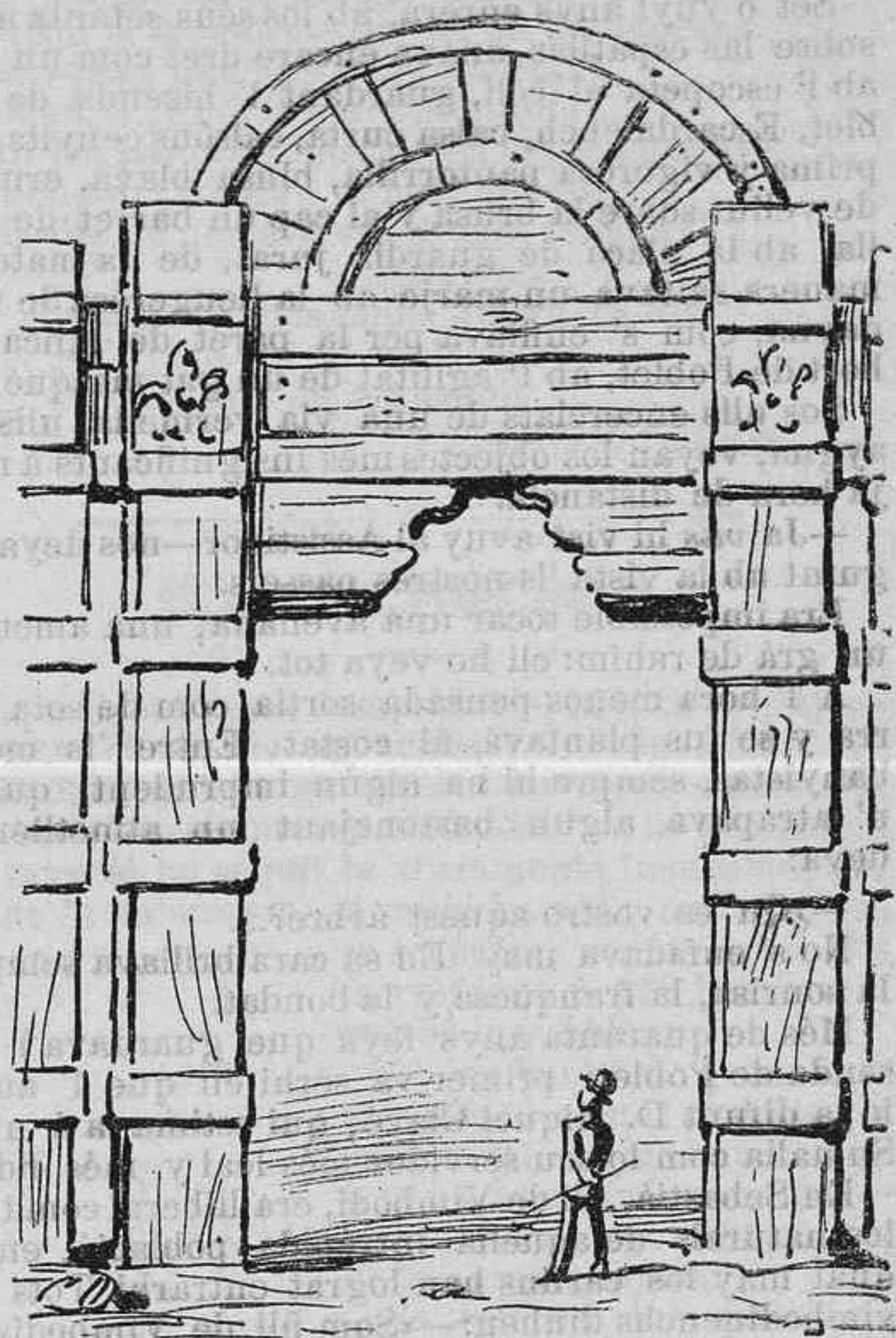
¿Y 'l pobre Sebastiá Sumalla? Avuy mateix l' hem enterrat.

L' altre diumenje vaig anarlo á veure en la séva casa de Vimbodi, trobantlo postrat al llit. Un tu-mor en la laringe li privava 'l respir y casi la pa-raula. Plorá de agrahiment al veure'm, y ab veu apenas perceptible 'm digué:

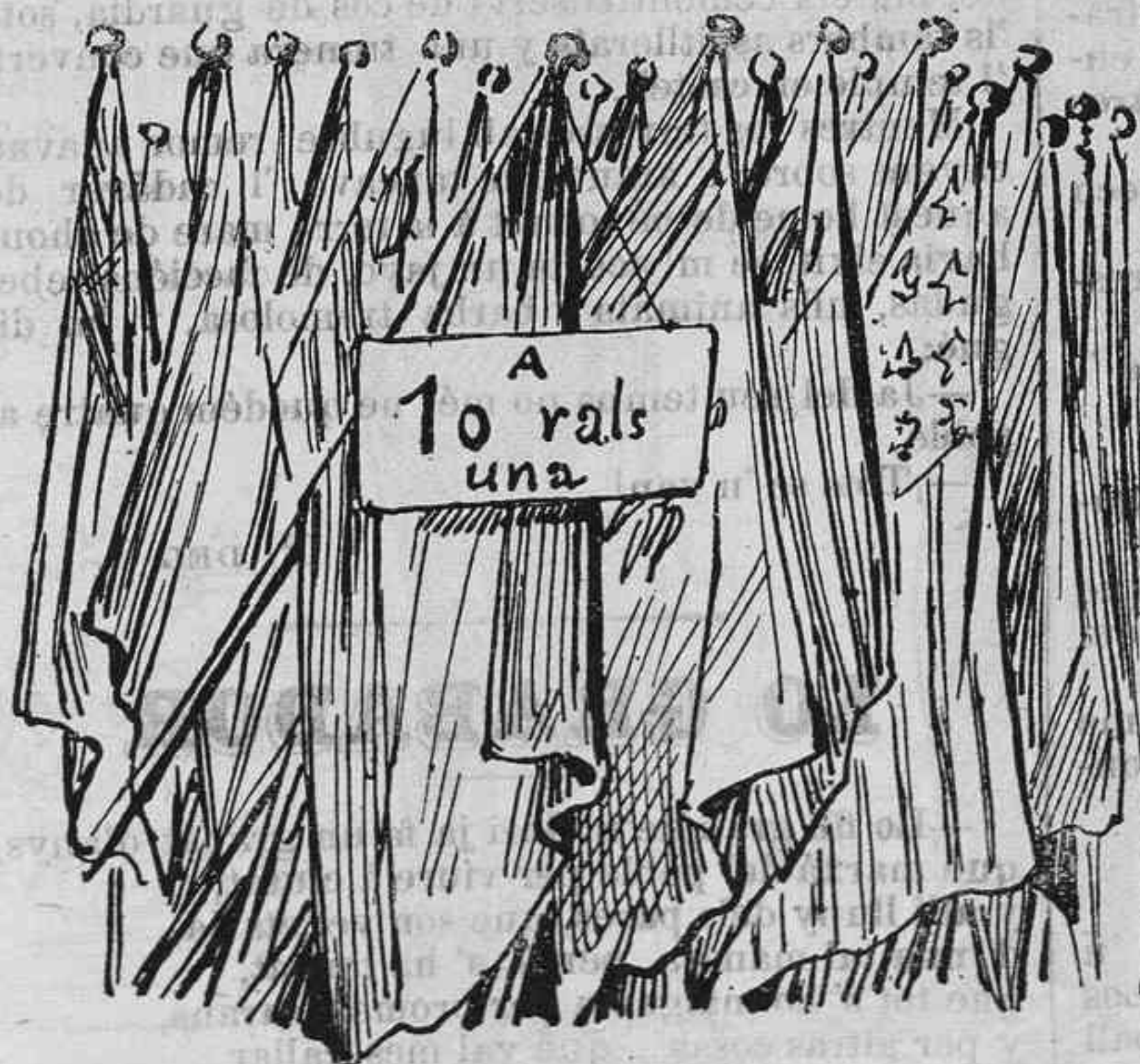
MAMARRATXOS Y DESPILFARROS MUNICIPALS

¡Ja surten los barracons,
los grans barracons brillants!
¡Ja tenim tots los passeigs
convertits en uns Encants!

Com á bunyolet y raro
es lo millor que 's pot fer:
pero... ¡si n' hi ha aquí de fusta!
¡La fortuna d' un fusté!

Vint mil banderas
per dá als carrers:
regalo espléndit
que hi es de més.

PLAZA DE TOROS

Corrida de LUJO!!!

SUBVENCIO MUNICIPAL

20,000 PTAS

Entrada General 10.ptas 10c

¿Per qué han de subvencionarla?
La plassa ¿no s' omplirá,
á pesar dels preus tremendos
que la entrada costará?

—No arribaré al Setembre.

¿Cóm s' explica que certs malalts portin ab tanta exactitut lo compte de la séva vida?

Set ó vuyt anys enrera, ab los séus setanta anys sobre las espatllas, anava encare dret com un fús, ab l' escopeta al coll, guardant l' hisenda de Poblet. Escardalench, calsa curta, calsons cenyits á la prima y vigorosa pantorrilla, blusa blava, ermilla de vellut sobre la brusa y al cap un barret de palla, ab la placa de guardia jurat, de la mateixa manera saltava un marje ab la lleugeresa de una dayna, com s' enfilava per la paret de tanca del hort de Poblet, ab l' agilitat de un gat masqué.

Sos ulls encerclats de una via vermella, ulls d' aygua, veyan los objectes més insignificants á mitja hora de distancia.

—Ja *vos* hi vist avuy al Assistidor—nos deya seguint ab la vista 'ls nostres passejs.

Era impossible tocar una avellana, una ametlla, un grá de rahim: ell ho veyá tot.

A l' hora menos pensada sortia com de sota terra y se 'us plantava al costat. Entre 'ls molts banyistas, sempre hi ha algún imprudent: quant n' atrapava algun bastonejant un atmetller li deya:

—¿Qu' es vostro aquest arbre?...

No s' enfadava may. En sa cara brillava sempre la sonrisa, la franquesa y la bondat.

Més de quaranta anys feya que guardava l' hisenda de Poblet: primer va serhi ell que l' amo, lo ja difunt D. Miquel Clavé, qui estimava á n' en Sumalla com lo séu servidor més leal y més fidel.

En Sebastiá, fill de Vimbodí, era lliberal com tots los naturals de aquella intrépida població, en la qual may los carlins han lograt entrarhi. Tots los vimbodinenchs diuen:—«Som fill de Vimbodí»—ab lo mateix orgull que deyan los románs.—*Cives romanus sum*. Y tenen rahó de dirho: la Conca de Barberá, plagada de pobles carlistas, té en la vila de Vimbodí un baluart inexpugnable de la llibertat. Es péls séus fills un punt d' honra mantenir una vella tradició que ja feya dels séus antecessors los enemichs més temuts dels frares de Poblet.

En Sumalla 's recordava perfectament dels frares. Ell explicava com sent encare molt noy va entrar dintre del monestir en companyia d' altres minyons de la séva edat.

—¿Qué voleu xiquets?—los preguntá 'l llech porter obrint lo porticonet enreixat.

—Voldriam menjar unas quantas pomes—va respondre en Sebastiá.

—Donchs per la porta no passaréu—replicá 'l frare tancant lo porticó de cop.

—Está bé—contestaren los xiquets.

Y poch moments després eran dintre y menjavan pomas. Havían saltat per las murallas.

—Sumalla—vaig preguntarli un dia—vos que havían conegut els frares, ¿sabríau dirme cóm anavan vestits?

—Com les garses—me va respondre deixantme admirat la forma gráfica y expresiva de la contesta.

*
* *

Havía sigut miquelet de las campanyas de 'n Prim, fent ab ell tota la primera guerra civil. Los de Vimbodí en aquell temps solian anar al treball ab lo cávech y 'l fusell: á l' aproximació de una partida carlista, tocava la campana y tots los comparets se refugiavan en la població apercebuts pera la defensa.

En Sumalla y 'ls més decidits del poble, entre

tant, la corrian, prenent part activa en aquella guerra endemoniada.

—Més val ser aucell de bosch que de gabia—deya en Sebastiá, recordant los temps heróyes de la séva joventut.

Quan la camancia, ell y dos companys més recorregueren tot Catalunya ab lo fusell al coll, refugiantse á Fransa, quan terminaren los aconteixements.

Després ja no 's mogué més del país, desempeyant lo càrrech de guardia-rural. Portava ab tanta gracia l' escopeta, que semblava que havia nascut ab ella. Sense escopeta no se 'l concebía.

De capelláns no podia sentirne parlar. Un dia viaticavan á una jaya de una de las casas de Poblet, y 'l rector va dirli:

—¿Cóm es que no anéu á missa, Sebastiá?

—Perque hi son vostés—va respondre.

—¿Y qué 'us hem fet nosaltres?

—¡Mos héu enganyat massa vegades!....

Y ab tot y haver sigut miquelet, y ab tot y haver portat una joventut borrascosa, era en Sumalla un home sense vicis. Sos dinars los despatxava en cinch minuts: consistian regularment en un plat de sopas y un tallet de formatje. No bebia ni jugava: respecte á fumar, un cigarret y prou. Alguns anys al anarmen li regalava un paquet de tabaco de sis rals. Donchs bé, ab aquell paquet fumava tot l' any.

Tres anys feya que anava de mal en pitjor.

—¡Les comes no poden durme!—m deya tres anys enrera.

Y 'l dia que se li morí l' esposa, sufri un cop terrible, irreparable. Ell que ab l' excusa de anarse á afeytar, se dirigia avants cada dissapte al vespre á Vimbodí, ja no la veuria més. Li faltava la meytat de la vida.

Al últim diumenje lo dugueren á ferli companyia, sota la terra del cementiri de Vimbodí, un petit tros de terreno amurallat que s' extén á la part més alta del poble, al costat mateix de l' iglesia. Allá l' han colgat, prop de una paret que conserva encare las aspitlleras de l' última guerra civil, á no molta distancia de un cubert que dintre del mateix cementiri serví de cos de guardia, sota 'ls tambors aspitllers y una tronera que convertí 'l temple en castell.

Mentres los terrossos ab lúgubre remor anavan cayent sobre l' ataut que tancava 'l cadáver de aquest home de bé tornat á la terra mare de ahont havia eixit, se m' acostá un jayo, de faccions rebejudas, ulls animats y barba tremolosa, y 'm digué:

—Ja del séu temps no més ne quedém quatre al poble.

—¡Tots se 'n van!

P. DEL O.

LO GRABADOR

—Lo fill gran de'n Gori ja fa un grapat d'anys, que marxá del poble per viure á ciutat; y allí lluny dels pares, que son vellets ja, d' una tal manera, per fi, s' ha tornat, que tot s' ho malgasta per bromas, saraus, y per altrás cosas.... que val mes callar.

—Salvador,

aixó no 't donga desfici;

ja sabs qu' ell té un bon ofici;

¡es un fadrí grabador!

—Dels fadríns que corren cap se 'n pot trobar

que fassi mes feyna quan es al treball;
mes com per desgracia té una enfermetat,
que uns ne diuhen mandra y altres òs Bertrán,
lo pobret se troba en lo tan trist cas
de no tenir ganas may de treballar.

—Salvador,
sens temor d' equivocarme,
crech que tú no pots negarme
¡qu' es bon fadri grabador!

—Donchs, si continúa fent lo que ara fá,
no pagant al pobre que li fa 'l calsat,
enganyant al sastre que 'l fa aná elegant
y 'l gasto no paga que á la fonda fá;
jo vos asseguro que al fi se veurá
dins de presó fosca com vil criminal.

—Salvador,
¡aixó cóntau á ta tía!
¡Ves si á la presó aniria
tot un fadri grabador!

—Vaja, no 'm feu riure y escoltéu si plau
la més gran hassanya que d' ell tothom sab.
Lo cas es que 'l jove per vos alabat
fingint ¡oh vilesa! la passió més gran
va enganyá una pobre noya de quinz' anys,
que avuy sa deshonra plora ab llanto amarch.

—Salvador,

aixó no m' estranya gayre;
puig ¿lo que pot fé un drapayre
no pot ferho un grabador?
—¡Ah! si la pobreta qu' ell va deshonrar,
fos la vostra filla que vos voléu tant,
diguéume: ¿tindriau la tranquilitat
de dir las paraulas que havéu dit, company?
Diguéume: ¿podriau ja may defensar
al vil que ab descaro vos causés tal dany?

—¡Aixó no!
¡Puig si á mas mans queya un dia
jo 't juro qu' ell no faria
ja may més de grabadó!

FRANCISCO LLENAS.

LA PREMPSA

Lo mal es ja casi insoportable; la cosa empitjora
y porta trassas de no acabar. La sagacitat y as-
tucia dels antichs gacetillers ha sigut sustihuida
per la tafanería mes escandalosa. A la prudencia
y discreció ha seguit la xerramenta insubstancial.
Ja no hi ha secrets, ja no hi ha vida privada; res

se respecta, res se calla. ¿Es
convenient ó nó? Respongui
qui bé li sembli.

Ab un barret de copa, una
má més ó menos experta, la
credencial á la butxaca y
una barra mitjanament regu-
lar, ja tenim un representant
de la opinió pública.

Se celebra una fartanera
política, un tiberi dels que
acaban ab vivas, moris,
trencadissa y ab garrotadas
á la surtida, donchs allá vá 'l
redactor. Separa als badochs,
que desde fora están ensu-
mant los preparatius y arriba
á la porta.—¡Atrás! diu lo
municipal.—Soch de la premp-
sa.—Pase. Y ja tenim ati-
pantse al representant d' una
revista quinzenal dedicada á
las criaturas, y que com á
bon periodista vá de gorra
hont pot enquistarse.

S' inaugura un Museo de
pinturas. Entre 'l remolí de
gent que s' apila á la entrada
contemplant lo pas de la co-
mitiva oficial, s' hi veu bre-
gar un jove ab la xistera al
clatell.—¡Alto! diuhen los
porters al veure 'l tant deci-
dit.—Soch de la prempsa.—
Passi.—Y allá vá 'l redactor
d' uns quaderns mensuals que
sols parlan d' Agricultura.

Perque'l «Soch de la premp-
sa» es una contrasenya,
una expressió mágica que
pocas vegadas falla. Ella obra
las portas més secretas, ella
revesteix d' autoritat al que
la usa, ella, en una paraula,
dona la investidura de set-
ciencias al felis mortal que
pot disfressar la seva fura-
teria ab lo manto del interés
comú.

SOBRE LAS FESTAS

—¡Tan bien que estábamos sin fer res, y ahora, con esa
cheringa de las festas, mus van á fastidiar haciéndonos tra-
bajar tot el dia!

Una de las millors circumstancies qu' adornan á molts del periodistas es lo dó sobrenatural d' entendre totas las cosas. Y parlan de Mecánica y Astronomía y Legislació y Medicina ab un aplom admirable, propi sols del qui té uns coneixements enciclopédichs que s' aprenen no més gargotejant quartillas per la redacció. Aixís llegim que tal ó qual succés arriba al periodo álgit, volguent dir de més efervescencia, de més barullo, de més escándol, quan precisament aquesta veu indica en Medicina, qu' es d' hont prové, lo periodo de més abatiment, de més postració del cólera. Aixís, no fá pas molts mesos, casi tots los diaris de Barcelona parlavan de la filoxera, lo mildiu y altres insectes, quan lo mildiu may ha estat animal sino vegetal. Y moltas y moltas més.

Pero aixó es cosa de poca importancia al costat de las críticas artísticas. Desde l' adamat revister de salóns, llepador rastrer del luxo y de la etiqueta, fins al rabiós fanátich que sols troba bona l' obra d' art surtida del cap d' un dels de la propia colla, petita agencia de bombos mútuos y aplausos interessats per lo que tenen de recíprocs, la mala fé, l' ambició y l' odi suran sempre per sobre la nota justa y regular; y l' amistat, lo carinyo y á voltas un tall de tortell converteixen en angélich, hermós y diví lo més lleig y repugnant.

Fins aquí la part seria. La part cómica está en lo més modern.

¿Se 'ls hi cala foch al costat de casa? Trucan á la porta, y vostés se creuhen qu' es un vehí que fuig, un bomber que vé á passar la manguera. No senyors. Es un redactor de *La Xirinola popular* que demana la clau del terrat pera anar á pendre vistas.

¿Tenen la desgracia de pendre mal? A casa del ferit sembla que 's guanyi 'l Jubileo. Dematí, tarde y nit los reporters están prenent notas y datos de tota mena. Y cada edició porta 'l parte facultatiu, y las novedats que 's presentan, d' hont es fill, quants anys té, si es guapo ó rós ó moreno, en fí, la cédula, lo batisme y una noveleta intercalada que surt de la clepsa del periodista.

¿Y si aquí acabés tot! Lo mal pas es lo primer, y aquí 'l mal radica en permetre l' entrada al tafaner. Perque quan un menos s' ho pensa, quan un creu estar ab la porta tancada, dintre d' una arcoba y sota terrat, se troba al mitj del carrer ab coneguts y estranys que li fan babarotas. Y no es que 'l treguin del pis, no; es que al periodista se li antoixa descriure al viu la casa que visita y sota d' un epigrafe que dirá, per exemple, «El herido de ayer,» insertará aproximadament lo que tradueixo:

«Hem estat avuy á dos quarts de set á casa del » Senyor Don Fulano de tal, que viu á tal puesto, » y segueix ab la cama trencada. La habitació en » que está es molt petita, y 's coneix que no li mu- » dan gayre sovint las robas. Sota del llit hi havia » una gibrelleta ab la nansa trencada, y las cadi- » ras, que ja son passadas de moda, coixejan casi » totas. Lo visita lo Doctor Mengano y li ha re- » ceptat unas píldoras de (*aquí un disbarat porque » no ha entés la recepta*) ab lo que sembla que 's » curará prompte. Al baixar hem trobat al amo de » la casa que anava á cobrarli set mesos atrassats.»

Ab lo qual tot Barcelona s' entera d' una pila de detalls que malehit lo gust que donan als que 'n son víctimas.

Pero si no fós aixó ¿cóm s' omplirían los diaris?

Llavors sols queda 'l recurs de publicar lo retrato de un quidam ab la corresponent biografia; participar que Don Gayetano Lligacama se 'n vá

á pendre las ayguas; que 'l conegut fabricant de claus de ganxo Don Cristófol Miranius pensa anarse 'n á Argentona ó á Sant Hilari; publicar la correspondencia de Sant Juliá de Vilatorra, noticiant que las senyoras y senyoretas de ca'n Pistraus y de ca'n Retranga jugan á jochs de prendas cada nit; fer saber á tothom quel' oficial quint del Negociat de Conxorras y tarugos ha demanat llicencia per anar vuyt días á la Font del gat, y mil noticias més de sensació y d' interés.

Si encare no n' hi ha prou, se descriuhen los pisos dels escriptors il-lustres, y 's publican los *menús* de Sant Sebastián, y sempre hi cab en unas quantas ratllas dir que ha nevat á Ribas, que fá vent á Perpinyá y que á Bulgaria plouhen figas.

Y quan no se sab que dir, s' acut al remey d' un diari molt popular y d' utilitat comuna. Aquí vá, per exemple, una gacetilla:

«Ahir per davant de casa un amich nostre passá » un home ab un sach al coll. ¿Ahont anava? ¿Qué » hi portava allí dintre? ¿No podía portarhi ma- » tute? ¿Y si portava matute, perque no 'l detenían? » ¿Es aixís com se cumpleixen las Ordenansas Mu- » nicipals? ¿Que fá l' Ajuntament?»

D' aquesta manera es com s' il-lustra al poble, aixís se fá llum sobre tots los assumptos y molts traballs d' autors incógnits que representan grans tips de correr y una suma inmensa de tafanería, van á morir embolicant monjetas y butifarras, després d' emocionar á la turba multa que compra afanyosa las «últimas horas» ab tres mesos d' atrás y 'ls successos d' Estats Units de hont venen las grans mentidas.

XAVIER ALEMANY.

ENTRE LLANSOLS

(DIÁLECH CONYUGAL)

—Conech que estás enfadat, ayuy veig que no t' arrimas, ¿qué tens, Enrich, no m' estimas? ¿Estás ab mí disgustat? ¡Ni un petó!... ¡Ni una abressada!... ¡Ni tan sols un mot d' amor!... ¿Per qué ets així?

—Per favor, calla, no siguis pesada.

—Pero...

—Res, deixam dormir, Avuy no estich de catxassa.

—¡Sí, sí, alguna que te 'n passa y que tú no m' ho vols dir!

¡Deu méu senyor, quina pena!...

—¿Ja ploras? ¡Qué molesta!

—Es que 'm poso recelosa, quan veig que 'm giras l' esquena.

—Vaja... té... ja m' hi tombat.

—¡Ay, quin cop! M' esguerrará.

—Dispensa... ¡Y ara, que fas!

—¡Ay!...

—¡Bo, ja m' has senyalat!

—T' hi volgut fer una festa.

—¿Sí? Donchs mira, tomba full, m' has ficat un dit á l' ull y ara lo doló 'm molesta.

—Ab un petonet se cura

¿oy, reyet meu?... Té... y té...

—¡Bé...

Que m' estimas molt ja ho sé!

—¿Y donchs, qué tens, qué t' apura,

LO BALL A ANDALUCÍA.—(Dibuix de Blanco Coris)

Giravols inverossímils,
parauletas ensucradas,
molt *jaleo*, molt *jolé!*
y... ¡a las penas punyaladas!..

qui causa 'l téu mal humor?
 ¿perqué ocultas ab mí tramas!...
 —Dona, ¿vols está ab las camas?
 —¡Ay!... 't porto tan amor,
 que per donarte un consol
 fins, ja ho veus, mon cor suplica.
 —Lo que veig d' en mica en mica,
 que 'm deixas sense llensol.
 —Vaja, sigas complascent...
 —¡¡Que intrigantas sou las donas!!
 —¿La esquena altre cop me donas?
 —Dimoni, té, ¡quin torment!
 de girarme estich cruixit,
 y 'm rebregas y m' estiras
 y... té, ¿veus? si no 't retiras
 'm farás caure del llit.
 —Acóstat mes... ¿m' ho vols di'?
 ¿no mereixo explicació?
 ¿es un secret? ¿qué 't fa pó'?
 ¿no 't fias, Enrich, de mí?
 ¡fesme un petó... que son bons!...
 ¡que ditzosa al téu costat!
 ¡quin goig... ¿m' ho dirás, vritat?
 ¿qu' es quèstió de dinerons?
 —¡Angela!

—¡'T veus ab apuros,
 ja ho veig!

—No sé pas qué fé',
 demá 'm vens un pagaré,
 y 'm faltan uns doscents duros.
 —Pues no estiguis cap- ficat,
 ja 't tinch un remey segú',
 jo t' ho arreglaré.

—Quí, tú?
 —Si, y estigas descansat,
 demá tindrás los dinés.
 —Pero... com t' ho compondrás?
 —Tú deixam fer, ja veurás,
 aniré á trobá 'l marqués.
 —¿Aquell que se 'ns va oferir
 en tot y per tot?

—Si... ¿sabs?
 com que li sobran los naps,
 no li hauré de repetir.
 —No estará per tonterías
 pero en fi hi anirém, Lola.
 —No, convé que hi vagi sola,
 potser tú ho destorbarías;
 jo suplicant li diré,
 ploraré si no me 'ls dona,
 y com que soch una dona
 es facil que 'm surti bé.
 —Dius vritat, val més així,
 ¡angelet dels meus consols!
 —¡Un petonet!...

—Mil, si vols!

—¡Perla!... —¡Reyna!... —¡Serafí!...

—(Al fi ja podré á la Inés
 regalarli un bon vestit).
 —(Me vé com l' anell al dit
 l' anar á casa 'l marqués).

J. ALAMALIV.

MONEDA DE LA HISTORIA

Entré 'ls bons mots que s' atribuheixen á Rossini, son dignes de ser coneguts los següents:
 En una tertulia, certa principiant va ser invitada á cantar l' aria del *Barbero* davant del mestre allí present.

Y la cantant, tremolosa de emoció, va dir al mestre:

—Si vejés quina por que tinch.
 —¡Y jo també, senyora!—va contestar Rossini.

Assistia una vegada á un concert de piano, en lo qual un professor donava mostrars de una agilitat superabundant, incomprendible.

¡Ab quina fuga tocava! Arpegis, mordents, trinos, escalas diatónicas y cromáticas queyan sobre las melodías rossinianas, empastifantlas, desnaturalisantlas, destruhintlas.

Rossini escoltava aquell xáfeh sense pestanyejar. Al terminar lo pianista, inundat lo rostre de suor y ab lo pit convertit en una manxa, pregunta al mestre:

—¿Qué tal? ¿qué 'us ha semblat?

Rossini no contesta.

—¿Veritat qu' es molt difícil?—pregunta 'l pianista.

—Sí, senyor: difícil, difícilissim. ¡Llástima que no sigui impossible!

Un nebot del autor dels *Hugonots* se presentá un día á casa de Rossini, entregantli un voluminós manuscrit.

—¿Qu' es aixó?—pregunta 'l mestre.

—Una marxa fúnebre que he compost en honor del méu oncle. Desitjaria que m' hi dongués una mirada.

—Está molt bé. Déixela aquí y torni á passar de aquí vuit días.

Als vuit días justos, Rossini tornava 'l manuscrit al séu autor y li deya aquestas paraulas:

—¡Ay, jovel! ¡Cuán més no hauria valgut que s' hagués mort vosté y que fos lo séu oncle qui li escrivés la marxa fúnebre!

En mitj de la gran crisis de una de las moltas guerras que va sostenir Frederich II de Prussia va desertar un dels soldats de aquest monarca.

Sigué capturat y conduhit en presencia del rey, aquest va preguntarli:

—Vamos á veure: ¿per qué m' abandonavas?

—Senyor—va respondre 'l recluta mitj avergonyit—al veure la causa de V. M. tan mal parada, vaig creure convenient abandonar las filas.

—Donchs mira—li respóngué 'l rey—espera 'l resultat de la batalla de aquesta tarde, y si las cosas no s' arreglan, desertarém plegats.

AVANS Y ARA

Si d' aquell temps no 't recordas
 jo no puch pas dirho aixís,
 que sí á tú 't falta memoria
 jo Roseta encare 'n tinch.

Tú eras nena, y jo tenia
 tot lo mes cinch anys ó sis,
 y tot lo dia jugavam
 sempre plegats, sempre units,
 per renyí al cap d' una estona
 y poch després torná amichs.

Encare hi penso, tan prompte
 m' aixecava al dematí,
 anava á picá al teu quarto,
 tú 'm sentías tot seguit
 y 'ns donavam lo bon dia
 entre petóns infantils
 mentres rihent me suplicavas
 que t' ajudés á vestir.

¡Cóm vols tú que no 'm recordi
d' aquelles tardes d' estiu
que anavam á la rivera
tots sols de casa fugint
y allí buscant una sombra,
de la roba alleugerits,
te donava la maneta
per si 't feya por seguir;
y quan eram dintre l' aygua
jo 't mullava; feyas crits,
y allavors tú per venjarte
me tiravas sorra á mí,
fins que fentse tart tornavam
cap á casa sempre units!

Guardo encare á la memoria
quan molts cops al demati
sortiam tots dos del poble
per aná á buscá algun niu,
y com pels arbres pujavas,
sempre volguentme seguir,
devegadas per las branca
t' esqueixavas lo vestit
y ensenyavas... poca cosa,
fins que t' ho feyas cosir.

Y avuy que quinz' anys cumpleixes
y 'n fa nou que no m' has vist,
juras qu' encare m' estimas
com en aquell temps felís,

TORNANT DE LA FONT

¿Séria, decayguda
y ab posat tristot?
No cal preguntarli:
¡no ha vist lo xicot!

aixó Rosa no ho puch creure
per mes que seria m' ho dius.

Si 't faig pessigollas, cridas,
fuges si 't dono pessichs,
si acás te toco la cara
me dius que tinch llarchs los dits,
no 'm deixas entrá al teu quarto
quan t' has de posá 'l vestit,
no permets may que 't saludi
fente un petó y tú un á mí,
no vols que al bany t'acompanyi
com seria 'l meu desitj,
no 'm respons quan te demano
si vens ab mí á treure nius.

Per lo tant, buscan un altre
y ja no contis ab mí,
perque la dona que vulga
lo meu amor, es precis
que tot alló que avuy pensa
siga lo mateix que ahir
y no fassi com tú, Rosa,
que avuy, cumplint quinze abrils
te olvidas de lo que feyas
quan sols ne tenias cinch.

L. C. CALLICÓ.

TÍVOLI

- ¿Senyor regent de la imprenta?
—Digui.
—¿Té encara compost lo que l' altra senmana
vaig escriure sobre aquest teatro?....
—No senyor; pero recordo perfectament lo que
deya.
—Pues torni á posar lo mateix. *Miss Helyett* á
tot pasto, precedida casi cada dia per una pessa
titulada *Mis ingleses*.
—Es dir: una *miss* detrás de l' altre.
—Si senyor: es lo teatro ahont fan més *misses* y
més *monises*.

NOVEDATS

¡Bona inauguració!
Lo teatro á vessar, *L' Ebreca* cantada com no se
sent devegadas en teatros de primera categoria,
l' orquesta acertada sempre, la direcció inmillora-
ble... y aplausos á cada moment y per tothom;
pero aplausos espontáneos y justos, sense inter-
venció de la *claque*: tal es lo resúm del estreno de
la companyia d' ópera que ab tanta inteligencia
dirigeix lo senyor Goula (fill).

Lo tenor Bugatto va ser l' héroe de la festa.
Incansable, vigorós, procurant donar al séu paper
tot lo relleu dramátich que exigeix, conseguí lo
que ab freqüencia no conseguixen tenors anun-
ciats ab bombo y platerets: l' aplauso unánim del
públich.

Dels demés no cal fer excepcions. Comensant
per la *signora* Ferni que va estar perfectament
tota la ópera y acabant per l' últim acompanyant,
es precis confessar que 'l conjunt resultá molt y
molt acceptable y que la concurrencia 'n quedá
verdaderament satisfeta.

Un del públich ho manifestava al sortir, ab una
ingenuitat encantadora:

—Si nosaltres— deya— tinguessim una mica de
conciencia, ara aniriam á la administració á en-

tregar dos ralets més. Ab los dos que hem pagat al
entrar, no mereixiam *L' Ebreca* que hem sentit.

L' endemá va posarse la popularíssima *Cármén*
y 'l dimecres lo *Faust*.

Totas las óperas cantadas fins ara han sigut
éxits: la companyia va de triunfo en triunfo y ia
empresa vent en popa.

Veyám si ara cert periódich que sempre sol tro-
bar dolent tot lo que's fá ó surt de *Novedats*, també
dirá que la companyia d' ópera va cap-per-vall.

Si fos aixís, quedaria demostrat que 'l tal pe-
riódich parla malament d' aquest teatro per la
senzilla rahó de que li han retirat la entrada y la
butaca.

CATALUNYA

Demá es lo gran dia.

Novelli, l' incomparable Novelli apareixerá altra
vegada entre nosaltres, presentantse en las taulas
d' aquest teatro, després d' una ausencia que, en-
cara que curta, á tothom ha semblat llarga.

A jutjar per la espectació que s' observa, lo tea-
tro de *Catalunya* serà petit pera contenir la con-
currencia que 's disposa á anar á admirar al gran
actor.

Per tot arreu se sent lo mateix:

- Vè en Novelli.
—Preparis á veure en Novelli.
—Estich esperant ab desitj lo debut de 'n No-
velli.
—Ja 'ns hi veurém.—
¡Vaya si 'ns hi veurém! No faltaria més....

CIRCO EQUESTRE

Ha debutat Mr. Marx, un hércules, un terrible
home de forsa que no deixaria de servir molt á l'
Ajuntament pera donar una mica d' impuls á las
festas del Centenari.

Los exercicis de Mr. Marx admiran, esgarrifan...
y 's fan aplaudir.

Sobre aixó dels aplausos Mr. Marx deu estar ben
tranquil.

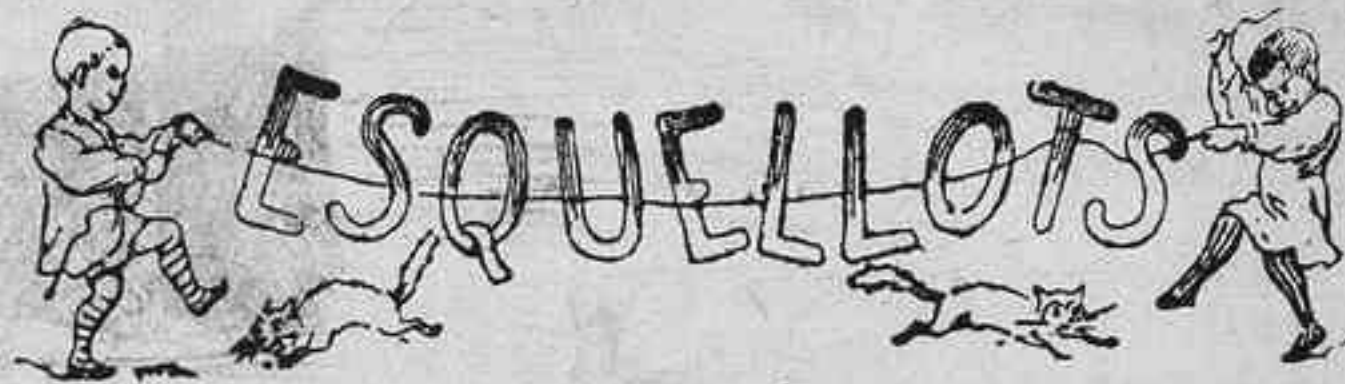
—¡Ja 's guardarán de xiularme!—deu dirse.

Y es veritat: encara que algú 'n tingués ganas,
no s' atreviria.

¡Déu nos en quart d' una qüestió personal ab
Mr. Marx!

Consti que 'l *Circo* ha fet una gran adquisició
y que tot Barcelona anirá á veure las barbaritats
del non Sanson. Son germá, 'l Marx petit, dista
molt d' estar á la séva altura.

N. N. N.

¿Qué fá D. Jaume? ¿Cóm es que no imita la
conducta dels séus dignes colegas, los bisbes de
Vich y de Menorca, fent predicá exclusivament en
catalá?

Miri D. Jaume que *La Renaixensa* li está picant
los talóns de las sabatas ab civella, y si 's descui-
da una mica 'ls catalanistas lo descalsan.

Deu nos guard de una mala estalonada!

La Renaixensa diu:

«Compendriam que hi hagués una iglesia en
que s' hi prediqués en castellá ja que tants y tants
empleats tenim. Ho compendriam encare que no

LA NOSTRA GENT.—(Dibuix de Mariano Foix).

ENTRE MARIT Y MULLER

—¿Sabs, Llorens, que la teva filla se 'ns torna molt embustera?
—¿D' aixó t' estranyas?... Deu tenir ganas de semblarse 't á tú!

solen brunyir gayre los banchs de las parroquias, y potser ho aplaudiriam, y tot, perque no es conforme tractar als altres com ells nos volen tractar. Pero aixó á que sia poch menos que oficial en las iglesias de Barcelona la llengua dels quartels, hi ha un barranch que no 'l salta ni una dayna.»

«La llengua dels quartels!

«A la quienta Santa Teresa de Jesús vá ser una cantinera, Fra Lluís de Lleó un *cura castrense* y Sant Juan de la Cruz, un cabo de ranxeros.

«Oh catalanisme! gahónt anirás á parar per aquest camí?

Lo cólera s' está passejant per las poblacions del Nort d' Europa.

A Hamburgo 'l terrible microbi está ocasionant colossals estragos. Las invacions se contan per milers; los morts per centenars.

Dihuen los comercians que á Hamburgo tot se falsifica: 'l vi, 'l tabaco, 'l café, 'l sucre, tot enterament.

Jo crech que hasta 'l colera han arribat á falsificar, desde 'l moment que presentantse manso per tot arreu, desplega en aquella ciutat uua fiersa tan extraordinaria.

Una noticia curiosa.

«Ha quebrat la companyia de navegació Mala Real Portuguesa.»

Vels' hi aqui una companyia que á pesar de tenir la *mala* y 'ls *reys*, li donan codillo.

*
**

Me diu un coneixedor de aquestas cosas:

—Ha de saber que la Mala Real Portuguesa feya ja molt temps que no pagava dividendos als accionistas.

Lo mateix que un' altre Companyia que jo sé.

Senyors de la Traslántica, consultin als seus capitans, y qu' ells mateixos diguin si es cert que seguint los barcos uns mateixos rumbos, s' exposan á sufrir los mateixos naufragis.

A Viena dos senyoras de la més alta aristocracia, la princesa de Metternich y la comtesa Kielmandieyg s' han batut en desafio.

Una d' ellas ha sortit del *lance* ab lo nas foradat y l' altre ab una ferida al ante-bras.

Si avuy vingués lo xispejant Quevedo, cambiaria 'l género de la séva famosa pregunta.

Quevedo no diria:—¿Quién es ella? sino:—¿Quién es él?

¡Oh sér ditxós cent mil vegadas felís, serias com ningú,
si en lloch de fé ennestar dos damas poguessis ennestarlas tú!

La rifa nacional vá de capa cayguda.

A cada nou sorteig que se celebra, queda un número sempre creixent de bitllets per despatxar.

642, d' import 32,100 pesetas varen retornarse'n per la administració de Barcelona, en una ciutat ahont avants no n' hi havia prou per qui 'n volia.

Una de dos: ó la llimona está ja tan escorreguda que no raja, ó 'ls jugadors ván escamantse comprenent las condicions desventajosas de un joch, que á cada quatre sorteigs quedan tots los fondos pèl banquer.

Lo no comprar bitllets vé á ser una manera com un' altra que té 'l pais de contribuir á la persecució del joch.

Dos regidors tractant de las festas del centenari:

—¿No li sembla que sería convenient organisar una gran funció de gala?

—Deixis de funcions de *gala*: sempre resultarà més sustanciós encomanar á Mr. Martin, una gran funció de *gula*.

Llegeixo:

«En San Sebastián de los Reyes, ha matado una chispa eléctrica 60 reses bravas.»

Ja ho vehuen: los grans toreros están pèls núvols.

Arribaba l' altre día 'l correu de Madrit y vinga carregá sach de cartas en lo carruatje que al transport de las mateixas destina l' Administració de aquesta capital.

FI DE MES

—Empenyat lo rellotje,
la bossa sense un ral,
las butxacas *in albis*...
¡liquidació total!...

Un burot que té bon nas vá trobar que alguns de aquells sach feyan olor de perdiu, y seguint al carruatje fins á l' administració, presenciá l' extracció de las cartas, trobantse ab que de un dels sach ne sortiren 54 perdius, qu' entravan sense pagar drets.

Y ara diguin que l' administració de correus está aquí tan desgavellada.

Las cartas se podrán perdre; pero en quant á las perdius, no.

Ha resultat, afortunadamente, falsa la noticia que del Masnou ens enviaren, participantnos la mort de D. Antón Ferrer, colaborador d' aquet periódich ab lo pseudónim de *Japet de l' Orga*.

Dit senyor está sa y bó y compadeix de veras al infelís que ha tingut la trista gracia de *matarlo* per escrit.

Al desventurat autor de la falsa noticia se li pot aplicar—á falta de quatre revessos—alló de:

*los muertos que vos matais
gozan de buena salud.*

A la catedral de Sevilla ha sigut robat un *Niño Jesús* que un Sant Antoni portava als brassos.

¿Qu' es lo qu' estará segur en aquest pais, ahont no n' están ni 'ls nens Jesús que 'ls sants portan als brassos?

La qüestió dels Encants porta dividits als vehins de diferents punts de Barcelona.

—Ara que 'ls tenim que no 'ns els toquin!—dihuen los habitants de las immediacions del mercat de Sant Antoni.

—Pero si nosaltres no volem tocar res—responen los del Born.—Lo que nosaltres volém es que 'ls tres días de la semana que 'ls Encants no funcionan, s' estableixin al Born.

—Part hi volém!—exclaman los vehins del barri de la Concepció.

Y altres vehins de diferents indrets de Barcelona se disposan á fer idénticas reclamacions.

Casi no queda més remey per contentar á tot-hom, que convertir en Encants tot Barcelona.

Y no 's pensin: al pás que ván las cosas, no estém tan lluny de allá ahont aném.

Escriuhen de Santa Coloma de Queralt á la *Re-naixensa*:

«Ahir enterrarem á una germana del nostre distingit compatriota, ara resident á Barcelona, lo P. Goberna. Sols diré en son elogi qu' era digníssima germana del dit sabi y zelosíssim relligiós. De cinch fills que havia tingut, dos moriren en las missions del Perú de la ordre seráfica, y duas després de poch anys d' edificantíssima joventut, entraren en sengles convents ahont *moriren en poncellas*.»

¡Un se queda blau al llegir aquestas cosas!

¡Morir en poncella!

¿Es que hi ha en los convents poncellas que 's badan?

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1.ª XARADA 1.ª—Ad-mi-ra-ci-ó.

2.ª ID 2.ª—Ta-pi-ne-ri-a.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. — Correu - Apartat, número 2.

**C
A
R
M
E
N**

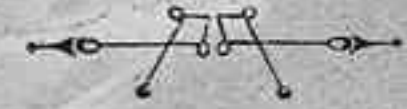
Novela de PRÓSPERO MERIMÉE

Un tomo en cuarto con una cubierta á la pluma de MANUEL MOLINÉ. — Precio: 2 reales.

VÍCTOR BALAGUER

◆ De las Reales Academias Española y de la Historia ◆

Lo Romiatge de l'ánima

Un magnífich tomo en octau. — Preu: UNA pesseta

Estudio Químico, Terapéutico y Farmacológico
de
Los Medicamentos Modernos

por
EMILIO CABELLO GUTIERREZ

Un elegante tomo en cuarto. — Precio: 6'50 pesetas

EDUARDO TODA

GUIA DE ESPAÑA Y PORTUGAL

Con un mapa de la Península y planos de las principales ciudades

Un tomo en octavo, encuadernado en percalina. — Precio: DIEZ pesetas

**LOS CENT CONSELLS
DEL CONSELL DE CENT**

Escrits de ma de Fra FELIU PIU DE SAN GUIU

Canonie de la Seu

Ab altres Màximes é Veritats que s' hi enclouhen é son en vers

Preu: UNA pesseta

DENTRO DE POCO APARECERÁ

VENTA DE HIJOS

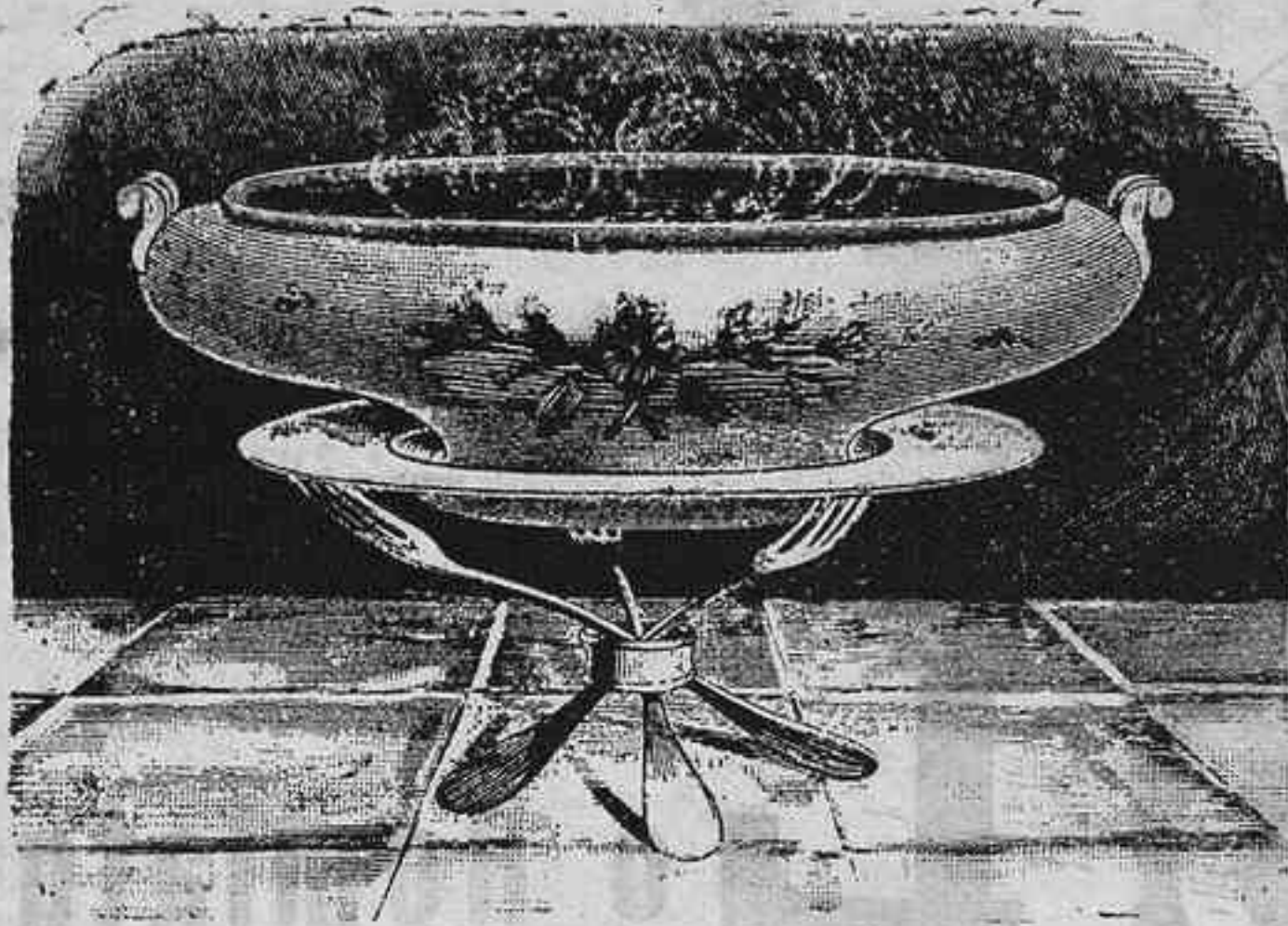
POR EL REPUTADO NOVELISTA

MARTÍNEZ BARRIONUEVO

Con ilustraciones de M. G. SIMANCAS

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' estravios, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIÓNS CASULANAS

LA SOPERA AL AYRE

Lo grabat ho diu tot. Tres forquillas ficadas dintre una argolla de tobolló y un plat de suficient amplada, bastan pera realisar lo joch. Es una operació molt sencilla, que quan s'ha vist tothom la sab fer, y avants de practicarla molts la creuhen impossible.

- 3.ª ANAGRAMA.—*Rita—Tria—Tira.*
 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Locura de amor.*
 5.ª INTRÍNGULIS.—*Milans.*
 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Bordeta.*
 7.ª ROMBO.—

S
 C I D
 C E L I A
 S I L V E L A
 D I E T A
 A L A
 A

- 8.ª GEROGLÍFICH.—*Qui es dins no es fora.*

XARADAS

I

Havent sabut que hi havia un home á la via estés, lo jutje ja 'n pren la vara y se 'n va tot diligent, fent mes *primera-segona* que no pas un *prima*. Prest del succés arriba al siti y s'entera del succés *tres-inversa* fa preguntas; com es que allá terra jeu aquell home? Cóm anava? Anava tort? De gayrell? Si bebia... ó si respira, qui era lo subjecte áquest? Uns li diuhen en *Dos-quarta*, altres, qu' es en *Quart-primé*.

Entenent una *dos-prima*, de lo que passa; sabent qu' era un pelat... un tanoca sense gens de *quart-invers*. Sense 'l total esperarne gira qua diligent murmurant:—¡Quina pensada

de morirse pel carré!
 Si tingués la ma al pandero ja 'ls apanyoria á aquests que destorban á cap jutje de poder pendre cafell!

M. SO:Á.

II

Ma *primera* es musical, igualment que la *segona*, un adverbí la *tres dona*, la *quarta* es un animal y nom de dona 'l total

VICTORINO MIRÓ SARDA.

GEROGLÍFICH

+
 VII

I

TII

Inteligencia

II

J. CASADEVALL MULLERAS.

FILLAS DE EVA

Extranjera melindrosa, vina aquí, que jo 't prometo que ni que arribis d'Hamburgo no anirás al *lazareto*.